

Een nood-opvang op vervuilde grond bij Autotron?

Buurt overtuigd van vervuiling: 'Door de jaren heen hebben we hier nog veel asbest zien liggen'

OP HET TERREIN WIL DE GEMEENTE DEN BOSCH KOMEND JAAR RUIJTE BIJEDEN AAN EEN NOODOPVANG VOOR 300 ASIELZOEKERS. FOTO HEEMKUNDEWERKGROEP NUWELANT

Je hoeft geen Sherlock Holmes te zijn om asbest te vinden in de buurt van de toekomstige noodopvang voor vluchtelingen op de grens van Vinkel en Rosmalen. Omwonenden trekken al bijna een kwart eeuw aan de bel. „Uit medemenselijkheid.“

Roel Kuilder Paul Driessen

Rosmalen/Vinkel

Henk Heijmans veegt wat bladeren van een oude golfplaat af. Asbest, dat kan niet missen. Met een stok tilt hij het materiaal op. Er liggen aangevreten eikels en noten onder, en nog meer stukken asbest. „Het is dat het hier nu zo vol ligt met blaadjes, anders had je nog veel meer zien liggen", zegt Heijmans, in het bos nabij het Autotron in Rosmalen.

Niet tegen vluchtelingen

Door de zo goed als kale bomen kijkt hij naar het braakliggende terrein waar de gemeente Den Bosch komend jaar ruimte biedt aan een noodopvang voor 300 asielzoekers. Heijmans maakt met andere omwonenden bezwaar tegen dat voornemen.

Hun protest heeft te maken met de twee bewoonde dassenburchten in de buurt, maar vooral ook met de bodem van het beoogde terrein. De omwonenden zijn ervan overtuigd dat ook daar stukjes asbest in de grond zitten en waarschuwen daar al bijna een kwart eeuw voor.

„Dat terrein moet een keer goed worden gesaneerd", zegt Heijmans, die jarenlang raadslid was in de voormalige gemeente Maasdonk. Hij benadrukt dat hij niet tegen de komst van vluchtelingen is. „Ik doe dit uit medemenselijkheid. Als je weet dat die grond vervuild is, zet je daar geen mensen op. En al helemaal geen mensen die zelf onwetend zijn."

Dat laatste geldt volgens hem ook voor een deel van de ambtenaren van de gemeente Den Bosch en medewerkers van grondeigenaar Libéma, die geen weet hebben van de verontreiniging en daarom groen licht gaven aan op de opvang op deze plek. „Maar de oude garde zou het moeten weten."

Hypeco

Twee grauwe ganzen vliegen gakkend over het terrein waar het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA) een jaar lang 300 asielzoekers wil huisvesten. Ooit woonden hier vooral kippen en kuikens, toen pluimveebedrijf Hypeco het terrein gebruikte. De gebouwen zijn in de jaren negentig al gesloopt, maar er waren nog altijd resten rond van de asbestplaten die op het dak lagen en tegen de muren zaten.

„Door de jaren heen hebben we hier nog veel asbest aan de oppervlakte zien liggen”, zegt Heijmans. Door het materiaal te breken komen er vezels los die bij inademing schadelijk kunnen zijn voor de gezondheid.

Het terrein ten zuiden van de snelweg A59 kent een opvallende geschiedenis. In 1996 kocht Libéma, ook eigenaar van onder meer Autotron en de Brabanthallen, de lap grond voor één gulden van de gemeente Maasdonk. In de koopakte stond de verplichting om binnen vijf jaar 75 vakantiebungalows te bouwen op het terrein. Dat is nog niet gebeurd, volgens Libéma om allerlei redenen.

Al in 2001 in beeld

Het terrein was in 2001 in beeld voor de opvang van 400 vluchtelingen voor maximaal drie jaar. De toenmalige gemeente Maasdonk werkte mee om zo iets te doen aan het 'nijpend tekort aan opvangplaatsen' - zoals burgemeester Hans Netten in mei 2001 uitlegde in het Brabants Dagblad. Groot was dan ook de verbazing toen het COA drie maanden later liet weten af te zien van een asielzoekerscentrum (azc) op het terrein. Volgens Libéma vond het COA dat er 'te veel haken en ogen aan zaten' en was 'het een braakliggend stuk grond waar nog alles aan moet gebeuren'.

In de buurt hadden ze wel een idee waarom er een streep door ging: de vervuilde grond, waar omwonenden ook toen al over aan de bel trokken. Zij bouwden in de afgelopen kwart eeuw een dik dossier op vol officiële documenten en foto's van het asbest dat ze door jaren heen zagen liggen op het terrein.

Uit de stukken blijkt dat in augustus 2001 door het Milieu Inlichtingen- en Opsporingsteam van de overheid al werd geconstateerd dat de grond vervuild zou kunnen zijn, nadat in 1997 het terrein als gesaneerd werd bestempeld. In diezelfde maand werd de stekker uit het azc-plan getrokken. „Er is nooit een reden gegeven, maar we weten bijna zeker dat het vanwege de vervuiling is”, zegt Heijmans nu.

Bodemonderzoek

Twintig jaar later is hetzelfde terrein dus weer in beeld, terwijl er volgens de buurman nooit grondig is gesaneerd.

Door het bezwaar uit de buurt laat de gemeente Den Bosch op dit moment een bodemonderzoek uitvoeren. Op verschillende plekken op het terrein is een stukje gras uitgestoken om monsters te nemen. Als uit dit snelle speurwerk vervuiling blijkt, is er diepgravender onderzoek nodig – weet een woordvoerder van het COA. Hij verwacht eind volgende week meer duidelijkheid.

Vertraging

Mocht het tot zo'n grondig onderzoek komen, dan loopt de opening van de noodopvang sowieso vertraging op. „Je moet dan sleuven graven van minimaal twee meter lang, dertig centimeter breed en een halve meter diep. En alles wat je tegenkomt moet je schouwen", weet Koen Termeer van onderzoeksbureau Aveco de Bondt. Hij is op dit moment niet bij het onderzoek betrokken.

Termeer stelt dat, als de noodopvang eenmaal draait, heel het terrein goed afgezet moet zijn en er geen werkzaamheden meer plaats mogen vinden. „Als je met machines of andere voertuigen gaat rijden, dan gaan onzichtbare asbestvezels de lucht in en die kunnen in de longen van mensen komen. Daarnaast moet je zorgen dat kinderen niet in de natuur gaan spelen en wroeten in mogelijk vervuilde grond."

Wat dat betreft is het goed dat er een hek om het terrein komt, zoals buurman Heijmans deze week opving in een gesprek met de gemeente. Daardoor is het ook een stuk lastiger om in de bossen te komen waar de dassenburchten zitten. „Daar zijn we blij mee. Ook voor ons eigen woongenot", zegt Heijmans, wiens huis het dichtst bij het terrein staat.

Kort dag

Op de ganzen na is het stil op het terrein. Het was de bedoeling dat deze week werd begonnen met de opbouw van de noodopvang, maar daar is weinig van te merken. Ja, er liggen rijplaten, maar dat is het dan ook.

Er moet nog behoorlijk wat gebeuren voordat hier de paviljoens staan waar 300 vluchtelingen tijdelijk in kunnen wonen. 1 januari 2022 blijft de streefdatum, al weet COA-woordvoerder Timo Waarsenburg dat dat kort dag is. „Het komt ook niet op een dag. Al heb ik door de nood liever dat we een week eerder open kunnen dan een dag later."